A. 1846. No. 88.

ARNHEIMSCHE COURANT.

VRIJDAG 17 APRIL.

Prijs van dezen Courant, die geregeld *vijfmaal* 's weeks wordt uitgegeven, en wel op *Dingsdag*, *Woensdag*, *Vrijdag* en *Zaturdag*, is *f* 1-5 in de drie maanden.

De prijs der Advertentiën is, van een tot vier regels *f* 1.00, en voor elken regel daarboven 20 centen, behalve 35 centen tegelegen voor elke plaatsing.

Gemeen overleg.

Wanneer de eene of ander inconsequentie willen verdedigen of, wanneer zij zich verschoonen willen wegens het afwijken van alle beginselen, beroepen zij zich gewoonlijk op de grondwet, die het gemeen overleg met het bestuur voorschrijft. Dat gemeen overleg verhinderde hen, en vroeger en nu onlangs, zoodanige veranderingen in hunne wijze van beraadslagen te brengen, als zij noodig oordeelden.

Het is zoo: de grondwet spreekt bij het [illegible] afkondiging der wetten, van gemeen overleg tusschen den koning en de beide Kamers. Zoo zij, even wel, die woorden dan zin heeft willen [illegible] welken de Staten-Generaal er aan verbinden, zou men eene herziening ook daarom [illegible]

Dat gemeen overleg is nu niets anders dan de leus om te kunnen transigeren over hunnen tegen elkander overstaande beginselen; het is de mantel, in welken velen hunne zwakheid en gedienstigheid wikkelen, achter welken men zelfstandige onafhankelijkheid, wanneer het zoo ver met ons komen moest, zich zou kunnen verbergen. Door het gemeen overleg tusschen de kroon en [illegible] het [illegible], het loven en beloven bij de wets-ontwerpen, bij welke de eene partij weinig geeft, ten einde alles, wat zij verwerpelijk keurt, [illegible] [illegible] evenwel, daarom iets anders dan [illegible] dan met hare wenschen overeenkomt, of waarbij de eene partij overvraagt, ten einde zij, ook nadat zij zich veel heeft laten afdingen, genoeg voor haar begeeren al overhouden. Beide laten hare beginselen varen en zoeken den weg, die tusschen beide inligt. Op die wijze komen die wetten tot stand, welke, geen vasten grondslag hebbende, noch aan het eene noch aan het andere beginsel beantwoordende, als tusschen hemel en aarde hangen, en welke maauwelijks in werking gebragt, zoo vele gebreken toonen, dat ieder om het hardst hare herziening eischt.

Juist dat gemeen overleg zoo als de Staten-Generaal het verstaan, is de oorzaak van al onze rampen. Daaraan heb[illegible] [illegible] gebrek aan alle geestkracht te wijten. Aan die verkeerde opvatting van het gemeen overleg hebben wij onze hoog opgestapelde schulden, onze drukkende belastingen, onze malaise en de onbevredigdheid der verstandige burgerij met den gang van zaken te schrijven. Daaraan zijn wij het verschuldigd, dat men nimmer de vertegenwoordiging met kracht, klem en onafhankelijkheid ziet handelen, maar alles bij haar zich tot woorden bepaalt.

Dit was de bedoeling niet der grondwet, toen zij van dat gemeen overleg tusschen kroon en vertegenwoordiging sprak. Zij dacht niet aan jammerlijke transactie, aan een eindeloos bieden en loven: zij zag in beide staatsmagten meer dan twee schaggerende partijen, door die woorden [illegible] aankondiging welke zij steeds te kennen geven, dat aan haar voorschrift, volgens hetwelk de wetgevende magt door den koning en de Staten-Generaal wordt uitgeoefend, voldaan was. Een voorstel moest, om wet te worden, door beide zijn goedgekeurd en aangenomen; dit noemde zij gemeen overleg. Zij stelde beide onafhankelijk nevens elkander, want alleen uit beider onafhankelijk oordeel konden goede wetten te voorschijn komen; van het wettenmaken bij opbod en afslag had zij geen begrip.

De grondwet schreef dat gemeen overleg alleen bij wetten voor; voor de huishoudelijke inrigting van de werkzaamheden der Staten-Generaal voorzeide zij dat niet, en met is daarom eene ongerijmdheid, eene verbetering van het reglement van orde te bestrijden, dewijl de ministers van geene verandering willen weten. Al ware hier gemeen overleg door de grondwet gevorderd, zou de zekerheid, dat de ministers van de Kamer in gevoelen verschilden, mannen van karakter hunne overtuiging niet doen smoren: waarom meer eerbied te eischen voor de overtuiging der ministers dan voor die der Kamer? Maar het bestuur had hier niets goed te keuren, het mogt zich niet mengen in de aangelegenheden der Kamer: waar het met deze in aanraking kwam, kon het met gelijke vrijheid als de Kamer zien, wat daarbij te doen stond. Dit kon, evenwel, weinig moeijelijkheid baren. Het betreft hier enkel eene zaak van vorm; zoo lang die vorm niet onwettig is, vermogen de ministers daartegen niets. Zij kunnen hunne bezwaren, wanneer die vorm minder doeltreffend naar hun oordeel wezen mogt, inbrengen, maar daar het ten slotte toch eene regeling van de werkzaamheden der Kamer betreft, kan deze ook zonder hunne toestemming, die regeling tot stand brengen.

Buitenlandsche berigten.

PRUISSEN.

Berlijn, 8 april. De verdere bouw der naar het pseudo-aanzien gerigte gevangenis bij deze stad is voorlopig gestuit geworden, gelijk het heet, daartoe aanleiding der door den Pruisschen gezant *Appert* tegen dit stelsel geopperde, aan Z. M. den koning medegedeelde bedenkingen, welke nu vooraf aan een grondig onderzoek zullen worden onderworpen.

Aken, 12 april. Gisteren had hier een oploop plaats, welke omstreeks 9 ure aanving en tot aan middernacht voortduurde. Het volk had het op die onzer bakkers gemunt, welke, in tegenspraak openlijk in de dagbladen hadden verklaard, dat zij het oude gebruik, om hunnen klanten op Paschen een »*Poschweck*" (paaschbrood) ten geschenke te geven, te beginnen met dit jaar, geheel zouden afschaffen. Het gebruik, paaschbrood op Paschen te geven, was een zeer oud gebruik, — het moet reeds sedert anderhalve eeuw bestaan, — en dit maakt, dat er, ten gevolge dier verklaring van 113 bakkers, een hevige strijd in het dagblad dezer stad gevoerd werd, welke tot op heden toe werd voortgezet. Ook de politie trachtte de bakkers te bewegen, om dit oude gebruik niet zoo eensklaps achterwege te laten. Van de 113 bakkers vielen er 14 af; deze 14 werden openlijk door de politie genoemd, met bijvoeging, dat tegen de 99 vereenigd gebleevenen naar de wet zou worden te werk gegaan. Zoo stond de zaak gisteren morgen. Omstreeks den middag bespeurde men reeds eenige opgewondenheid bij de fabriek-arbeiders; zij trokken bij honderden de straat door en schreeuwden bestendig: »*Poschweck! Poschweck!*" Daarbij had ieder een zogenaamd paaschbrood in de hand; zij hielden stil bij de bakkers, die het poschweck weigerden en schreeuwden steeds luider: »*Poschweck! Poschweck!*" De paaschbrooden, welke zij met zich droegen, waren hun verstrekt geworden door hunne meesters, met het oogmerk, om hen te vreden te stellen; het schijnt, echter, dat dit oogmerk daarmede niet bereikt is geworden, want een opgewonden troep arbeiders trok, van des avonds 8 ure af aan, begeleid door honderden nieuwsgierigen, de straten door en vernietigde de vensters en deuren der bakkers, die het paaschbrood weigerden. De politie was te zwak om den hoop uiteen te drijven; men maakte de vlugt nemen tot de militaire magt en straks daarna eerst omstreeks middernacht. Ongeveer 15 personen moesten daarop in hechtenis genomen zijn geworden.

De *Aachener Ztg.* voegt bij de mededeeling van dit voorval nog het volgende: »Heden morgen is eene publicatie, uitgaande van het hoofd der politie, aan de hoeken der straten aangeplakt geworden, waarin wordt bekend gemaakt, dat de bakkers op hoog bevel zijn aangemaand geworden, om tot uiterlijk

morgen het gebruikelijk paaschbrood aan hunne kalanten uit te reiken. Eene tweede publicatie beveelt het sluiten der herbergen en tapperijen ten 10 ure en verbiedt alle zamenscholingen op de straat na dit uur.

ZWITSERLAND.

Bern, 7 april. De commissie tot redactie heeft nu hare beraadslagingen over de geheele constitutie geëindigd, met voorbehoud van eenige weinige grondstellingen, waaromtrent zij het nog niet geheel eens is. De heeren *Oschenbein* en *Stämpfli* zijn met de definitieve redactie belast, welke reeds morgen of overmorgen aan de commissie voorgelegd en dan nogmaals in overweging zal worden genomen. Met betrekking tot de materiële vragen is de commissie overeengekomen, de hoofdgrondstellingen eener hervorming van het financie- en armwezen reeds in de wetgeving op te nemen. De heeren *Stämpfli* en *Stechmar* zijn belast met het onderzoek der vragen: 1o. welk te-kort de onontgeldelijk afschaffing der tienden en grondrenten, met eene billijke schadeloosstelling der private geregtigden en der loskoopers, centralisatie, des armwezens, de vereffening der grondbelastingen in het Jura-gebergte, de afschaffing of wijziging van onderscheidene indirecte opbrengsten met name, de belasting op het zout, zouden te weeg brengen; 2o. hoe dit te-kort door een nieuw belastings-stelsel zou te dekken zijn, en welke daarbij de verhouding van opbrengst bij de onderscheiden landstreken zij. Om dit onderzoek te kunnen instellen, heeft de commissie tevens de noodige inlichtingen van den regerings-raad aangevraagd.

ENGELAND.

Londen, 13 maart. Men spreekt van een plan, dat er bestaan zou, om Engeland en Frankrijk door eene *electrische telegraaf* aan elkander te verbinden en welker kanaal-stations bij North-Foreland en de kaap Griney zullen worden aangelegd.

— Blijkens de *St.-Helena Gazette* van 21 februari is de zee aldaar van 16 tot 18 februari zeer onstuimig geweest, en hebben de voorbeeldeloos hooge baren een 14-tal schepen verbrijzeld en ook aan de nabij het strand gelegen gebouwen en vestingwerken veel schade te weeg gebragt. Om zich een denkbeeld van de geschiedenis te maken is het genoeg te melden, dat van de batterij Lower Chubs de ringmuur aan beide zijden werd weggeslagen, een 24-ponder-steensluk medegesleept en eene massa van verscheiden tonnen aan de rots, waarop de batterij is gelegen. Men schrijft deze verbolgenheid der zee minder toe aan de kracht van den wind, daar deze niet sterk was, dan wel aan vulkanische uitbarstingen onder water.

FRANKRIJK.

Parijs, 13 april. De Kamer der Afgevaardigden heeft de beraadslaging begonnen over het wets-ontwerp, hetwelk een crediet opent voor het bouwen van oorlogschepen, en het voorzien der tuighuizen. De discussie loopt over de inrigting der fransche marine in hare geheele uitgestrektheid.

— De 19 ongelukkige mijnwerkers, die in het gewelf van Courcelles bedolven waren, zijn op paaschdag, ten een ure en vijf en veertig minuten na den middag, bevrijd, onder het gejuich der menigte, die 50 mijlen ver gekomen was om de bijna wonderdadige verlossing der ongelukkigen bij te wonen.

Zij waren in eenen staat van groote uitputting, zonder dat hier evenwel gevaar bij was; de snelle overgang van duisternis tot licht heeft geene onaangename gevolgen gehad.

Den geheelen avond is er in Luzancy feest gevierd, en 300 franken zijn gegeven aan de werklieden, die de bevrijding hebben bewerkstelligd; edelmoediglijk hebben zij die met hunne geredde makkers gedeeld.

De 22 soldaten der genie, die door het ministerie van oorlog waren gezonden, zijn vertrokken zonder iets te hebben verrigt; de werklieden wilden niet, dat zij deel zouden hebben aan de bevrijding hunner makkers.

In het kort er is tot nog toe niemand ziek, gewond of dood.

— In de laatste raadsvergadering in Spanje, welke in tegenwoordigheid der koningin werd gehouden, had *Narvaez* eene ongewone heftigheid doen blijken. Men verzekert zelfs, dat hij na de vergadering en in een afzonderlijk onderhoud met de koningin zijne drift zoodanig den vrijen teugel gevierd heeft, dat hij zelfs eenen stoel zoude hebben verbrijzeld. Men zegt, dat hij eene memorie, in hevige bewoordingen vervat, heeft opgesteld, welke hij zelf aan koningin *Isabella* wil ter hand stellen ten dat dezelve tegen de koningin-moeder gerigt.

SPANJE.

Madrid, 7 april. Te middernacht is de hertog *van Valencia* met zijnen adjudant, den heer *Garnet*, naar Frankrijk vertrokken. Heden liept het gerucht, dat de heer *Isturitz* eerbiedig aan H. M. de koningin zou verzocht hebben, om het hotel tot verwijdering in te trekken, doch het besluit was onherroepelijk vastgesteld; de koninklijke wil moest worden volbragt. Op het oogenblik des vertreks, had de hertog *van Valencia* de mededeeling ontvangen van eene depêche, welke hem accrediteerde als buitengewoon gezant bij het hof van Napels. Zijne geloofsbrieven zouden hem te Napels worden nagezonden; de hertog *van Valencia* heeft voor deze zending bedankt, en heeft dit gedaan in bewoordingen, even eerbiedig jegens de koningin als vleijend voor den president van den raad. Deze laatste omstandigheid zou het gerucht bevestigen, dat de heer *Isturitz* eene poging had gedaan, opdat de hertog *van Valencia* niet zoo schielijk uit Madrid zou worden verwijderd. (Hieruit blijkt, dat het gisteren door den *Commerce Belge* en door ons medegedeeld bericht, als zou *Narvaez* met eene eskorte zijn vervoerd, onjuist is.)

De nieuwe president van den raad houdt zich ijverig onledig met het voltallig maken van zijn kabinet; men gelooft, nogtans, dat hij eenige moeijelijkheden ondervindt. Er wordt nog steeds gewag gemaakt van de heeren *Mon* en *Pidal*, als zullende de ambtgenooten worden van den heer *Isturitz*.

De generaals *Manuel de la Concha*, *Roncali*, *Figueras* en *Soria* zijn heden door den president van den raad ontvangen, die zich vervolgens naar de koningin heeft begeven, en lang bij H. M. in een bijzonder gehoor is gebleven. Men gelooft, dat de komst der ministers meer in den geest van den heer *Isturitz*, dan in dien van den heer *Egaña* zal uitvallen.

De wachten zijn overal verdubbeld en de grootste voorzorgen genomen, ten einde te beletten, dat [illegible] te verrassen. Generaal [illegible] met eene eskorte kavalerie.

Men zegt, dat generaal *Joso de la Concha*, den generaal *Villalonga* zal vervangen als kapitein-generaal van Gallicië.

De secretaris der portugeesche gezantschap is naar Lissabon vertrokken. Men zegt, dat hij met het overbrengen van belangrijke depêches is belast.

Er is heden een koerier van Valladolid aangekomen, berigten van Gallicië aanbrengende. De inhoud dier depêches is niet bekend; men gelooft, echter, niet, dat die opstand eenige ernstige gevolgen zal hebben.

Verscheiden van de leden, welke hunne ontslagen onder het korte bestuur van *Narvaez*, ten gevolge van het decreet op de drukpers, hadden geschorst, zijn weder in het licht verschenen.

Men zegt, dat zes buitengewone koeriers naar onderscheidene punten des lands zijn vertrokken, en bevelen overbrengen tot ontslag van verscheiden [illegible] toriteiten.

La Esperanza en *El Eco del Commercio* melden, dat een gerucht in omloop was, dat de heer *Isturitz* zijn ontslag als president van den raad had aangeboden: men noemde tot kandidaten voor het nieuwe kabinet: de heeren *Vilumar* tot minister van buitenlandsche zaken en president van den raad; *Pezuela*, oorlog; *Isla Fernandez*, finantiën; *Andino* binnenlandsche zaken; *Egaña*, justitie; *Armero*, marine. Dit gerucht, waaraan die bladen zelve niet veel geloof hechten, en dat door *el Heraldo* als ongegrond wordt beschouwd, schijnt deszelfs oorsprong gehad te hebben in het stilzwijgen van de *Gaceta*, betrekkelijk de organisatie van het kabinet, of te worden verspreid, ten einde de publieke opinie op den dwaalweg te brengen.

Binnenlandsche berigten.

Amsterdam, 15 april. De familie *Bonaparte* is in beweging. Prins *van Musignano*, zoon van *Lucien Bonaparte*, is, volgens eenige bladen, dezer dagen te *Havre* aangekomen, komende uit Engeland en zich begevende naar Parijs, alwaar zijne moeder, de prinses *van Canino*, zich sedert eenigen tijd ophoudt. De prins houdt insters zijn verblijf gemeenlijk te Canino, en is een bekend beoefenaar en bevorderaar van kunsten en wetenschappen; eene zijner zusters (van halve bedde) is gehuwd aan lord *Dudley Stuart* te Londen. — Volgens een ander blad zou de graaf *van Montfort*, zoon van *Jérôme Bonaparte*, voormaligen koning van Westphalen, aanzoek hebben gedaan om de hand van de koningin *Isabella van Spanje*. Eene zekere dame *Gordon*, de vertrouwde van de gravin *Monlijo*, zou ijverig voor den graaf werkzaam zijn. De moeder van den graaf *van Montfort* was eene zuster van den tegenwoordigen koning van Wurtenberg. —

De hertog *Maximiliaan van Leuchtenberg*, zoon van prins *Eugène Beauharnais*, aangenomen zoon van *Napoleon*, heeft de benoeming van eerelid der universiteit te Kasan aangenomen. — Die de betrekkingen der familie *Bonaparte* zoo onderling als met de overige vorsten-huizen van Europa wil leeren kennen, schaffe zich zich het boeksken, in het vorig jaar bij den boekhandelaar *J. F. Schleijer*, onder den titel: *De familiën Bonaparte en Leuchtenberg*, alhier uitgekomen, aan, en hij zal in weinige bladzijden zien, wat hij daaromtrent zou wenschen te weten.

's Gravenhage, 14 april. Men vermeent, dat het hof zich op aanstaanden maandag uit deze residentie naar de hoofdstad begeven en alsdan gedurende acht dagen vertoeven zal.

— Heden is er, aan het departement van buitenlandsche zaken, eene langdurige conferentie gehouden tusschen Z. Exc. den generaal-majoor *Dedemar*, belgisch minister, en Z. Exc. den heer *Mercier*, ministerieel departementschef, gedaan aan het zaakgelastigde hof, eenerzijds, en HH. Exc. de ministers van buitenlandsche zaken en van finantiën van den anderen kant, over het ontstane verschil betrekkelijk het tarief.

— Aanstaanden maandag zal de Tweede Kamer der Staten-Generaal hare werkzaamheden hervatten. Dien dag zal er beraadslaagd worden over de voordragt van wet tot verlenen van schadevergoeding in zake van militaire inundatiën in Noord-Braband, Zeeland en Limburg. Men verzekert daarna spoedig de beraadslagingen over de ontwerpen van wet tot vaststelling van het eerste boek van het Wetboek [illegible] tot voorkoming [illegible] van regten op [illegible] en hoorder, en 3o. tot gelijkstelling van de schepen, varende onder russische vlag, met die van de meest begunstigde [illegible] natie. In de afdeelingen zal men [illegible] houden met de behandeling [illegible] van wet, die aangeboden zijn, of zullen worden. Tot de eerste behooren de ontwerpen 1o. tot regeling der [illegible] van de algemeene landsdrukkerij, 2o. tot het toekennen van voordeelen aan den Italiaanschen handel; en 3o. tot verhooging [illegible] stukken der [illegible] over 1846 en 1847. [illegible] zake van de [illegible] Wat de [illegible] aangaat, die nog zullen worden aangeboden, — als zoodanig [illegible] men, onder anderen, op: 1o. eene, betrekkelijk de Dedemsvaart; 2o. eene tot [illegible] van den rijks-fondsen; 3o. eene betrekkelijk [illegible] van Maastricht tot de Geldersche grenzen, waarvan reeds bij de wet van 14 februari 1843 voorziening [illegible]

Men verzekert, dat de [illegible] daags zal beantwoorden de bedenkingen, in de afdeelingen [illegible] ten aanzien van het door hem gedane voorstel, [illegible] de artikelen 130, 131 en 132, en tot vervanging van artikel 152 der grondwet. Het [illegible] doeling van [illegible] dit voorstel door de Tweede Kamer alleen in overweging genomen worden. Uit het voorloopig verslag, den 15den december jl. door de centrale afdeeling [illegible] van dit voorstel, opgemaakt [illegible], echter, dat van de 54 leden, die hetzelve hebben onderzocht, 46 verklaard hebben, zich met hetzelve [illegible] vereenigen, terwijl [illegible] de meening uitgedrukt, dat dit voorstel voor [illegible] is. Het is alzoo niet te verwachten, dat dit voorstel de goedkeuring der Kamer zal erlangen.

— De *Staats-Courant* bevat heden de koninklijke boodschap met daarbij behoorende memorie van toelichting, inzake de uitlating van de Tweede Kamer van woensdag 8 april jl., als:

I. Tot verhooging van het IIde hoofdstuk der [illegible] over de jaren 1846 en 1847, [illegible]

II. Tot verhooging van het IIIde hoofdstuk der begrooting over de jaren 1846 en 1847 wegens pensioenen;

III. Tot verhooging van het IVde hoofdstuk der begrooting over de jaren 1846 en 1847, wegens pensioenen;

IV. Tot verhooging van het Vde hoofdstuk der begrooting over de jaren 1846 en 1847, wegens pensioenen;

V. Tot verhooging van het VIIIste hoofdstuk der begrooting over de jaren 1846 en 1847, wegens pensioenen;

VI. Tot verhooging van het IXde hoofdstuk der begrooting over de jaren 1846 en 1847, wegens pensioenen.

Memorie van toelichting. — Naar aanleiding van de bedenkingen, welke bij het voorloopig en algemeen verslag over de staatsbegrooting zijn gemaakt, met betrekking tot het in de raming voor het departement van financiën over 1846 en 1847 uitgetrokken subsidie aan het algemeen burgerlijk pensioenfonds, [illegible] bij te komen [illegible] de begrooting gehouden en voorloopig voor memorie uitgetrokken, tot zoolang dat het toegezegde wetsontwerp op de burgerlijke pensioenen aan de overweging van de Staten-Generaal zoude kunnen worden onderworpen.

In verband met dit nu ingediende wets-ontwerp, waarbij als beginsel is aangenomen, dat, zoowel de door toe te kennen pensioenen aan de bestaande ambtenaren, als die, welke op het algemeen burgerlijk pensioenfonds zijn aangewezen, van af den eersten januari 1846 [illegible] van den staat moeten komen, en gevolgelijk op de begrooting der staats-uitgaven zullen worden gebragt [illegible] dan, ten einde [illegible] de behoorlijke [illegible] te vragen.

[illegible] en niet verstorven pensioenen ten laste van het algemeen burgerlijk pensioen-fonds behoort, volgens den overgelegden nominativen staat, onder dagteekening van den 1sten augustus [illegible] opgemaakt, eene som van *f* 582,092.50; volgens de beide lijsten, welke bij de beantwoording van het verslag gevraagd worden overgelegd, zal [illegible] kunnen worden teruggebragt tot de som van *f* 497,533.50, zoodat er reeds *f* 2559 is bespaard; deze som ontbreekt krachtens artikel 125 der grondwet, [illegible] 27 der wet van den 5den october 1841, (*Staatsblad.* n°. 40), houdende instructie voor de Algemeene Rekenkamer, worden gebragt ten laste van zoo vele hoofdstukken der vastgestelde staatsbegrooting, over [illegible] als daarbij zijn betrokken; terwijl het cijfer der [illegible], waarvan het beloop, uit hoofde de wet op de burgerlijke pensioenen eerst met 1 [illegible] 1846 in werking komt, [illegible] aanmerkelijk in getal zal [illegible] wet genoemd [illegible] staats-uitgaven zal worden [illegible].

De zes wets-ontwerpen, welke aan de overweging der Staten-Generaal worden onderworpen, wijzen gezamenlijk het cijfer dezer pensioenen aan, waarvan hierboven [illegible] door de arrondissements-[illegible] ter vervulling eener vacature van plaatsvervangend [illegible], bestaat uit de heeren mrs. *N. Olivier*, *J. E. Goudsmit* en *S. Tak*.

— Men spreekt van eene belangrijke en zeer nuttige uitvinding, daarin bestaande, om visschers bommen het strand op- en afwaarts te brengen, zonder dat het vaartuig, gelijk thans met het gebruik der rollen het geval is, door het gedurig stooten, te lijden zal hebben. De uitvinder, een nederlander, zou een octrooi voor den tijd van 15 jaren bij de hooge regering hebben aangevraagd.

— *Te Arnhem.* Verleden zaterdag had er, des middags ten 4 ure, op den Rijn voor deze stad wederom [illegible] plaats, [illegible] hebben, te betreuren gehad. Een bootje, [illegible] vijf personen — twee mannen en drie vrouwen — door zeilers [illegible], werd door den [illegible] gezogen door den sterken golfslag eener juist voorbijvarende stoomboot, werd het vaartuig door den [illegible] [illegible] het niet meer bij-

stuurd kon worden, op de ketting der gierpont geraakte, weldra omsloeg, en de ongelukkigen aan de golven werden prijs gegeven. Toen men ter redding aansnelde, waren reeds twee mannen en twee vrouwen verdronken, terwijl er slechts eene is gered geworden. Eene der verdronkenen laat een echtgenoot met 10 kinderen na.

Ingezonden stukken.

Nog iets over de koloniale autocratie.

DOOR

?

Aan de Redactie van de Nieuwe Rotterdamsche Courant.

Met genoegen las ik uw artikel over de gewelddadige uitzetting van bisschop GROOFF. Grootendeels kan ik mij met deszelfs inhoud en strekking vereenigen, maar mag toch niet nalaten de openbare aandacht te vestigen op den inhoud van artikel 72 der grondwet, volgens welk artikel: „alle *algemeene* maatregelen [illegible] staat *en van desselfs overzeesche bezittingen* bij den raad van state moeten worden in overweging gebragt, en daarvan aan het hoofd der uit te vaardigen wetten en bevelen worden melding gemaakt." Dit voorschrift der grondwet is [illegible] ten aanzien der oost-indische regeringsreglementen *niet* opgevolgd. Is *alleen* dien ten gevolge — hoe men artikel 60 in verband met artikel 58 en 106 der grondwet, ook beschouwe — het vigerend regerings-reglement niet nietig? Is de minister, die voortdurend zoodanig nietig reglement in werking laat en herhaalde uitzettingen gedoogt, niet schuldig aan *attentat à la charte*, waartegen bij het *Code Pénal* is voorzien? Zoude — ware de raad van state gehoord — zoodanig artikel als dat, op grond waarvan de heeren VAN VLIET en GROOFF *c. s.* zijn uitgezet, wel in hetzelve zijn opgenomen? Is het niet de pligt van de Kamer, om den minister van koloniën ter verantwoording te roepen en gebruik te maken van de bevoegdheid, haar bij artikel 69 en 114 der grondwet gegeven, om zoodanige voorzieningen voor te stellen, als de staat der zaken gebiedend vorderen?

Amsterdam, den 7den april 1846.

Vergelijking tusschen Holland en Engeland (1).

„Ce qui enrichit une nation n'est pas „ce qu'on lui ôte, mais ce qu'on lui „laisse."

In 1816 bedroegen de staats-uitgaven in Engeland . . . . . £ 86,000,000.
In 1824 beliepen die niet meer dan » 67,461,308.
» 1844 slechts . . . . . » 55,103,605.
» 1816 bedroegen de intressen der nationale schuld . . . . . » 33,589,069.

[illegible] millioen teruggebragt, behalve [illegible] millioen, welke allengs zullen verdwijnen.

Onder al die kleine hulpmiddeltjes, welke Engeland zich wist aan te schaffen, door den verkeerden weg te verlaten en eenen beteren te kiezen, was het nog, daarenboven, mogelijk, de belastingen met 24 millioen (altijd pond sterling, dus 288 millioen gulden) te verligten, onverminderd de 8 millioen, gedurende [illegible] op nieuw ingetrokken (zie *Arnhemsche Courant*, van 27 februari jl. n°. 206.)

Dit volbragt Engeland, terwijl de slaapmuts over de ooren getrokken. [illegible] de Oost, China, Canada, naar buiten; invoer, de reform-bill, de neger-emancipatie (à 20 millioen pond sterling contant, het land) het charterisme, de income-tax, en nog een aantal minder gewigtige [illegible] — maar gewigtig genoeg, om [illegible] door eene nederlandsche tegenvoeting [illegible] eene geheele omwenteling in den [illegible] — naar binnen, getuigen, dat men zich ook buiten beuningingen [illegible] de [illegible] andere redmiddelen konde [illegible].

[illegible], waardoor die groote [illegible] en die schijnbaar onoverkomelijke [illegible] te boven gekomen werden, [illegible] en volharding, gepaard met een edel streven naar eenen welverdienden roem, en, vooral, eene billijke en regtmatige toegeefelijkheid en onderwerping aan het oordeel der verlichte menigte. Die drijfveeren, met overtuiging en welwillendheid gepaard, stelden het vierjarig bestaan van het ministerie van LORD GREY alléén in staat, om, onder al de groote maatregelen — zoo als de reform-bill en neger-emancipatie — een aantal bezuinigingen te bewerkstelligen, waarvan het volgende, ook in boven aangehaalde *Revue* te vinden, een vlugtig overzigt is.

Al de tractementen van de leden van het kabinet en andere hooge ambtenaren, die boven de £ 1000 's jaars beliepen, werden besnoeid (2); 1265 ambten, wier jaarwedden 220,000 £ bedroegen, werden afgeschaft. In de douane alleen beliepen die gesupprimeerde ambten 414, die eene bezuiniging van 29,000 £ aanbragten. Bij de accijnsen vervielen er 507, waardoor men 145,250 £ bespaarde. Belangrijke besnoeijingen hadden plaats bij de diplomatie en het consulaat, waarop men 134,000 £ van de 411,000 kortte. In de koloniën bedroegen die bezuinigingen 224,000 £ op eene uitgave van 573,000 £. En met al die bezuinigings-maatregelen ondernam men tevens de geheele opheffing van verschillende belastingen en vermindering van regten op 400 artikelen van het tarief.

Met dit doortastend gedrag bewerkte men doeltreffende uitkomsten, die eene bezuiniging aanbragten, in een tijdperk van drie jaren, van 5,000,000 £, niettegenstaande de renten, verschuldigd op de 20 millioen, voor de neger-emancipatie betaald.

En welke was de leus, waaronder die weldadige uitkomsten werden verkregen? Vrede, hervorming en bezuiniging.

Wat nu, daarentegen, heeft Nederland verricht? Welk goed hebben zij, aan wie het beheer der financiën is toevertrouwd geworden, aangebragt? Welk gedrag stellen zij tegenover Englands verlichte staatsmannen? Zie hier het antwoord, waarvan het droevige wereldkundig is.

1°. Ongerijmde, doellooze volharding en een strijd zonder eenige ondersteuning en schier in weerwil van geheel Europa, die daarbij alle kassen, in het bereik van het gouvernement, tot op den bodem geledigd hebben.

2°. In plaats van hervorming, stilstand tegen over hetgeen duizendmaal als gebrekkig, ondoelmatig, versleten en verouderd, bewezen is, en halsstarrig verzet tegen alle reddings-middelen, hetwelk men slechts kan vergelijken met de zinnelooze volharding van hen, die, met een zinkend schip, voorbij eene veilige haven zeilen.

3°. Tegen deze bezuinigingen, stelt men volharding in hoge opgedreven uitgaven (3); ophooping van schulden; altijd toenemende belastingen, met buitengewone belastingen, onder de benaming van opcenten, in hunnen stoet; monster-leeningen en tariefoorlog, die de zinkende welvaart verder zal doen verdwijnen. En bij dit alles voege men nog — alsof het heillooze doelwit niet spoedig genoeg zou bereikt worden — die raadselachtige kortzigtigheid, die verkwist wat door een weinig doorzigt en alleenmakend beleid behouden en hoogst vruchtbaar gemaakt kan worden (4).

(2) Hier te lande, in plaats van dien ikschen sprong, kruipt men uit de laagte zachtjes naar boven, en begint men met de kaalrokkige, halfbedelende bommesen?

(3) In 1818 reeds vermaande schrijver dezes tegen het toenemende verkeerde financiële stelsel, en beschouwde een bijager van 7½ millioenen boven de krachten der natie (het verenigde koningrijk der Nederlanden.)

In 1821 riep hij de aandacht op eene opeenstapeling van 100 millioenen schulden, in zeven jaren veroorzaakt door eene opeenschakeling van misrekeningen, te kort-komingen, leeningen, credieten en gevolglijk eene enorme vermeerdering onzer staatsschulden.

Nader verzette hij zich met kracht tegen de voorgestelde opcenten-belasting, waarvan hij de gevolgen voorspelde.

(4) Adres aan het aantal millioenen, aan het muntwezen verspild, en het radeloos oogenblik af te wachten, om juist dat uiterst middel te baat te nemen, hetwelk nadeeliger dezes, reeds in november 1844, als onvermijdelijk [illegible] gewezen (Zie *Arnhemsche Courant* n°. 220.) Ook het verschagchten van [illegible] in het moeijelijk tijdstip, toen het gevaarlijke en nadeelige, van die gewigtige onderneming, aantrekkelijk voor te stellen, ernstig de aandacht bezighield. Engeland die ongeoorlofde daad betreurde, en de natie [illegible] te oogsten voordeelen, als bewezen mogten gemaakt worden, kan men ook rangschikken, onder de van hoogte en doorzigt ontbloote daden: *s'il n'y a pis*.

Deze, Nederlands volk, dat weleer uwe rol aan het hoofd van beschaving, vooruitgang en vrijzinnigheid zoo roemrijk vervulde, zijn de gewrochten die men u bereid heeft.

En aan wien hebt gij het te danken, dat gij thans zulk eene noodlottige rol speelt en in eenen reddeloozen staat verkeert, die ondergang onvermijdelijk maakt, ten zij gij door onverwachte hulp bevrijd wordt? Aan u-zelf, die door uwen laaghartigen schroomvalligen aard aan belangzuchtigen het ruime veld openstelt, terwijl gij, bloohartig en ondankbaar, uwe bondgenooten, zonder ondersteuning, noch zelfs goedkeuring, laat strijden, en met onverschilligheid op de kleine schoen ziet, die onverschrokken, onvermoeid, uwe vijanden bedwingt en soms doet deinzen!

En is dit scherp verwijt onverdiend? Kunt gij onvermogen pleiten, terwijl het u aan geen voorbeelden noch middelen ontbroken heeft, om iets tot herstel tegen zoo veel kwaads te beproeven? Neen, gansch niet; en dit maakt uwe toekomst des te droeviger voor hen, die de middelen van herstel beseffen, en van het onherstelbare, door uwe onnadenkende onverschilligheid, doordrongen zijn.

Utrecht, april. *V. P.*

Bij het voordragen der begrooting voor het departement van marine, hoort men telkens de aanmerking maken, dat de som wat hoog is, daar wij zoo weinig oorlogschepen hebben; of daar niets af kan, dewijl men het nut niet inziet van zulk eene kleine doch kostbare marine. De ministers zijn dan dadelijk klaar met hun antwoord: zij beweren, dat er niets meer op bezuinigd kan worden, wanneer men niet wil, dat de marine geheel vervalle; dat men toch vooral in het oog moet houden, dat zij voornamelijk onderhouden moet worden, om de koopvaardijvloot te beschermen en daar, waar zulks noodig is, de nederlandsche regten te doen gelden. Door dergelijke uitmuntende redeneringen tot in de ziel overtuigd van de noodzakelijkheid der gevraagde som, stemt de Kamer dezelve toe, in den waan verkeerende, dat geen geld zoo goed, zoo nuttig besteed wordt, als de zes millioen gulden voor de marine, daar de handel, de bron van nederlands bloei en grootheid, daardoor wordt beschermd, geholpen en bevrijd. Hoe de pas oorlogsvlootje aan de ministeriele verklaringen beantwoordt, zullen mij aantoonen, opdat de natie oordeele. Daar het op zee dikwijls moeijelijk, ja veeltijds onmogelijk is te praaijen, zoo is des menschen ijverig strijdende geest op het denkbeeld gekomen, om, door middel van vlaggetjes van verschillende kleur en vorm, gemeenschap met een schip in de nabijheid te kunnen onderhouden; en hoewel deze seinen in den beginne gebrekkig waren, zijn dezelve langzamerhand verbeterd, en thans door den engelschen kapitein MARYAT tot eene onovertreffbare volkomenheid gebragt.

Op elk wel ingerigt koopvaardijschip, is een stel seinvlaggen van MARYAT te vinden. Engelschen, Franschen, Amerikanen, Hollanders, met een woord, de koopvaardij- en oorlogschepen van elke handeldrijvende natie bezitten die, alleen de nederlandsche oorlogschepen hebben dezelve niet. Wanneer men nu aan iets gebrek heeft, of door avarij de werktuigen onbruikbaar zijn geworden, zoodat men niet weet waar men zich bevindt, en men een nederlandsch oorlogschip ziet en sein geeft, dan wordt men niet verstaan en bijgevolg niet geholpen: en evenwel zijn dezelve om de koopvaarders hulp en bijstand te verleenen.

Misschien zullen de ministers zeggen: wij zijn seinvlaggen op elk oorlogschip. Hierlegen hebben wij niets in te brengen, maar wat heeft men aan die vlaggetjes, als niemand anders dezelve heeft dan onze oorlogschepen; maar de ministers willen bezuinigen en schaffen daarom het onontbeerlijkste af, misschien wel omdat de kosten gering zijn: want elk stel seinvlaggen kost *f* 70, en wanneer men nu dezelve spoedig verslijt, dan rekenen wij daarvoor 10 jaren, hetwelk dus voor elk schip per jaar *f* 7 is: voorzeker eene zeer groote uitgave voor zulk eene aanzienlijke oorlogsvloot als de onze, welke bijna zes millioenen gulden kost. En wanneer nu in zien jaren tijds slechts één enkel koopvaardijschip van eenen gewissen ondergang gered wierd, — zoude men dan niet rijkelijk belgoond zijn? Om dit ons schrijven met een bewijs te staven, zullen wij hier nog het volgende bijvoegen:

Het was op zondag, den zevenden december 1845, dat wij des morgens een schip zagen, zijnde een brik, nader komende, zagen wij dat het een nederlandsche oorlogsbrik was. In onze nabijheid was mede nog een engelsche bark, de brik zeilde eindelijk de engelsche bark voorbij, zonder te praaijen. Wij minderden zeil en even na vier uren was ons de brik op zijde, de nederlandsche oorlogsbrik *de Arend*, en praaide ons op 34 graden zuider breedte en 28 graden oosterlengte, minderde geen zeil, en de bevelhebber had niet eens de beleefdheid te vragen, of wij ook aan een of ander gebrek hadden, maar zeilde eenvoudig uit en verdween des avonds. Den volgenden morgen waren wij vooruit, en seinden, doch tot antwoord werd de hollandsche vlag neêrgehaald en het onderste boven geheschen, waarschijnlijk om te kennen te geven, dat men niets anders konde doen dan de vlag om- en omkeren. Misschien zal men denken, dat het schip zich moest haasten, om naar de Kaap te komen: o ja, want toen het tegen den avond buijig werd en er nog al wat wind uitkwam, zagen wij de brik zijne zeilen bergen, en als voor storm bijleggen, terwijl wij nog met de bramzeilen voortliepen. Wij zeilden den nacht zoo door, de gelegenheid gebruikende, waarvan het gevolg was, dat wij de brik zoo ver waren vooruitgeloopen, dat hij van top niet meer te zien was. Gelukkig, dat wij dus geene hulp behoefden, want anders waren wij er slecht aan toegewezen, en evenwel zijn deze schepen hoofdzakelijk ten dienste der koopvaardij-vloot bestemd. Geeft dan toch, Nederlanders! geeft, al waren het ook uwe laatste centen, ten dienste der marine, door welke uwe belangen, uwe bronnen van welvaart zoo luisterrijk beschermd worden. Te vergeefs stellen de Engelschen alles in het werk, om het den koopvaarders, van welke natie ook gemakkelijk te maken, waar zij slechts kunnen; maar zullen zij zooveel hulp en bescherming kunnen verleenen aan den handel, als de nederlandsche *marine*? Geeft dan vrijwillig: want geen geld kan u meerder interest opleveren, dan de millioenen guldens, ter beschikking gesteld van het departement van marine.

V. E. F.

Advertentiën.

Heden overleed, na eene langdurige ziekte, te *Brummen*, den 12den April 1846, in den ouderdom van 72 jaren, mijne geliefde echtgenoote, de Heer *SOPHIA CHRISTINA VAN WIJNEN*, Geboren *CAMP*.

J. W. BLAAUW.

Heden beviel van een Zoon *J. W. BLAAUW*, Geboren *VAN HEEMSKERCK*. Arnhem den 15den april 1846.

Heden overleed mijn hartelijk geliefde jongste Zoon, *JAN VAN DER KAA*, 1ste Luitenant op non-activiteit, in den ouderdom van ruim 36 jaren.

Arnhem, den 12den April 1846. Wed. *J. VAN DER KAA*, Geb. *OCKERSE*.

Aanbesteding.

BURGEMEESTEREN VAN DE GEMEENTEN VAN *HATTEM, HEERDE, EPE EN APELDOORN*, als Commissarissen over den Kunst-, Pais- of Dijkweg, van af de Stad *Hattem* tot het Tolhek bij het *Loo*, zijn voornemens, om, op Dingsdag, zijnde den 28sten April 1846, des voormiddags ten elf ure, op het Raadhuis binnen de Stad *Hattem*,

In het openbaar aan te besteden:

Het EENJARIG ONDERHOUD vorenvermelden KUNSTWEG; *en wel gerekend den eersten Mei 1846, tot en met ultimo April 1847, met* BIJLEVERING *van alle daartoe vereischte* MATERIALEN.

Zoo als in het breede omschreven zijn in de condition en voorwaarden, welke, van af den 20sten April 1846, ter inzage en lezing zullen liggen, als:

Te *Hattem*: op het Raadhuis en bij *H. BLOM* in de Herberg *de Kos*, staande aan de Markt, aldaar;

Te *Heerde*: bij den Heer Burgemeester en in de Herberg bij *JAN DOCTER* aldaar;

Te *Epe*: bij den Heer Burgemeester en in de Herberg bij *HENDRIK JONKER* aldaar;

Te *Apeldoorn*: op het Raadhuis en bij *VAN DEN BROEK*, in *den Arend*, aldaar, en

Te *Zwolle*: bij *SCHEUER*, in *de Zeven Provincien*.

De aanwijzing zal geschieden gedurende de drie laatste dagen voor de aanbesteding door *J. TIEMENS*, Opziener van voormelden weg, wonende te *Apeldoorn*, en wel:

den 24sten April 1846, te beginnen aan het Tolhek bij het *Loo*, des voormiddags ten 8 ure;

den 25sten April 1846, te beginnen van af de stad *Hattem*, des voormiddags ten 8 ure, en

den 27sten April 1846, te beginnen aan het Tolhek bij het *Loo*, des voormiddags ten 8 ure.

Namens de Commissarissen voornoemd,
De Burgemeester van *Hattem*,
W. C. VAN TRAAM.

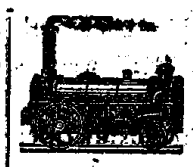

NEDERLANDSCHE Rijn-Spoorweg-Maatschappij.

HET HOOFDBESTUUR DER NEDERLANDSCHE RIJN-SPOORWEG MAATSCHAPPIJ brengt ter kennis van de Aandeelhouders, dat, ingevolge Artikel 12, 13 en 15 der Statuten en krachtens een Besluit der Vergadering van het Algemeen Bestuur, gehouden op den 28sten Maart jl. de DERDE STORTING, ten bedrage van Vijf ten Honderd of van *f* 12 per Aandeel van *f* 240, is bepaald op den 15den Mei 1846, en dat bij deze Storting de voorloopige Recepissen tegen Aandeelen op naam zullen worden uitgereikt.

De Storting in Nederland zal ten dage voormeld moeten geschieden bij de ASSOCIATIE-KASSA te *Amsterdam*, des morgens van 10 tot 2 ure, alwaar zullen worden afgegeven, met de Kwitantie voor het gestorte, de Formulieren ter invulling van de Nummers der voorloopige Recepissen en de namen op welke men de Aandeelen wenscht ingeschreven te zien; mettede deze formulieren, behoorlijk ingevuld, vóór of op den 30sten Mei e. k. moeten geleverd ten Kantore van den Heer *ZEELIPPMANN*, Directeur-Thesaurier van voorzeide Maatschappij; terwijl ten zelfden Kantore op den 30sten Mei daaraanvolgende de Aandeelen en naam, onder in acht neming van Artikel 15 der Statuten, tegen intrekking der voorloopige Recepissen en der Kwitantie van de Associatie-Kassa zullen worden uitgereikt.

Amsterdam, den 6den April 1846.

Het Hoofdbestuur der Nederlandsche Rijn-Spoorweg-Maatschappij,
VAN ENTHOVEN,
President.
Ter Ordonnantie van hetzelve,
Secretaris.

---

† † † Van wege de Regtbank van de Arrondissements-Regtbank te *'s Gravenhage*,
† † † op Maandag den 27sten April 1846, des namiddags ten vijf ure, in de *Nieuwe Doelen* te *'s Gravenhage*, publiek veilen, en op Maandag den 4den Mei daaraanvolgende, des avonds ten zeven uren aldaar finaal verkoopen:

Het REGT tot HEFFING van drie vierde parten in de KOORNTIENDEN onder *Ommeren*, genaamd *de Engtiend*, *de Middelwegsche Tiend*, *de Spi*[illegible] *de Thiel* [illegible] jaarlijks aan de Kerk te *Ommeren*), mitsgaders het REGT tot HEFFING van den halven RUITERTIEND, onder *Meerten*, gemeente *Lienden*; alles Arrondissements *Tiel*, provincie *Gelderland*; — het revenue van welke Tienden, over de laatste [illegible] jaargelders is raide *f* 750.

Nadere onderrigting te bekomen, en de Conditiën te lezen, ten Kantore van den Notaris Mr. *M. EYSSELL*, *Mz.*, en ten Kantore van den Notaris *P. F. VAN DER MEULEN*, beiden te *'s Gravenhage*, alwaar tevens bij den Heer *ANKERBRUGH*, Burgemeester [illegible] voornoemd.

† † † VERKOOPING van wel onderhoudene MEUBELEN, [illegible] onder Magnonrikouten, † TAFELS en STOELEN, MARMER, PIANO, SPIEGELS, PENDULE, STATIE-GOEDEREN, enz. op den Huize *Dulkershoff*, te *Velp*, ten overstaan van den Notaris *VAN ROSENTHAL* aldaar, op den 27sten April 1846, des morgens ten 9 ure. — Aldaar [illegible] te zien, van 12 tot 5 uren nademiddags.

---

* De *GEBROEDERS VAN CLEEF*, in *'s Gravenhage* en te [illegible], geven uit en hebben aan hunne Correspondenten verzonden:

RUTGERS JAN SCHIMMELPENNICK EN EENIGE GEBEURTENISSEN VAN ZIJNEN TIJD,

BESCHREVEN DOOR ZIJNEN ZOON,

C. GRAAF SCHIMMELPENNINCK,

Minister van Staat, Lid van de Eerste Kamer der Staten-Generaal, enz.

2 Deelen, met *PORTRET* en *FAC-SIMILE*.

PRIJS *f* 7.40.

De Uitgevers vestigen de bijzondere aandacht op dit voor de Geschiedenis van ons Vaderland hoogst belangrijk Werk, hetwelk over een Tijdvak, zoo [illegible] gebeurtenisrijk, een [illegible] licht verspreidt.

EENE FRANSCHE UITGAVE [illegible] van dit Werk is tegelijk en met [illegible] het licht gezien.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 16 April 4 U. 3 Pals. 4 Duim: gew. 0 gev. 32 Dm.

Te Arnhem, bij C. A. TILLEMA, Boekdrukker.